

DGB

Nově od roku 2015

**ŽÁDNÁ MZDA
NIŽŠÍ NEŽ 8,50**
eur za hodinu

MINIMÁLNÍ MZDA V NĚMECKU

**Informace pro zaměstnance
z České republiky**

Upozornění o vyloučení odpovědnosti: Tato brožura obsahuje všeobecné informace sloužící k orientaci. Není možné převzít odpovědnost za správnost všech obsažených údajů, ani z nich odvodit jakékoliv právní nároky. Stav informací: prosinec 2014.

Tiráž:

Vydavatel: DGB Bezirk Sachsen
Schützenplatz 14, 01067 Dresden
anna.bernstorf@dgb.de

Redakční úprava: Anna Bernstorf
Expertka: Dr. Marta Böning
Překlad: Robert Slováček
Grafická úprava: Anne Wolf

Stav: prosinec 2014

Vydání této brožury bylo financováno z prostředků Evropské unie v rámci EURES.

Odpovědnost za obsah této brožury nesou výlučně její autoři, Evropská Komise nenes odpovědnost za využití informací v ní obsažených.

1. Jsem z ČR a pracuji v Německu. Vztahuje se na mě minimální mzda?

Ano. Od 1. ledna 2015 platí na území Německa zákonná minimální mzda ve výši 8,50 eur za hodinu pro německé i zahraniční zaměstnance, jimž nenáleží odvětvová minimální mzda. Znamená to, že ti zaměstnanci, kteří vykonávají činnost na území Německa, musí za svou práci obdržet od svého zaměstnavatele nejméně 8,50 eur za hodinu, ať už se jedná o německého, nebo o zahraničního zaměstnavatele. Rovněž pro odměňování za praxi či stáž má zásadně platit zákonná minimální mzda. Z těchto pravidel však existují výjimky vztahující se na určité skupiny zaměstnanců a praktikantů.

Kromě toho na území Německa platí pro německé i zahraniční zaměstnance minimální mzdy v určitých odvětvích. Znamená to, že všem zaměstnancům, kteří na území Německa pracují v daném odvětví, náleží odměna za práci přinejmenším ve výši minimální mzdy závazně platné v tomto odvětví. Přitom není podstatné, zdali je jejich zaměstnavatel z Německa, nebo ze zahraničí.

V současnosti jsou v platnosti tyto odvětvové minimální mzdy:

Odvětví Skupina zaměstnanců / mzdová třída	od/do	Východní	Západní	Berlín
		spolkové země	spolkové země	
€/ hod.				
Odpadové hospodářství	01.10.2014- 30.06.2015	8,86 €	8,86 €	8,86 €
Počáteční a další odborné vzdělávání a příprava pedagogičtí pracovníci	od 01.01.2015	12,50 €	13,35 €	13,35 €
Stavebnictví (hlavní stavební výroba) - stavební dělníci - odborní dělníci	01.01.2015- 31.12.2015	10,75 €	11,15 € 11,15 €	14,20 € 14,05 €
Pokryvačská řemesla	01.01.2015- 31.12.2015	11,85 €	11,85 €	11,85 €
Elektrotechnická řemesla (montáž)	01.01.2015- 31.12.2015	9,35 €	10,10 €	9,35 €
Masný průmysl	01.12.2014- 30.09.2015 01.10.2015- 30.11.2016	8,00 € 8,60 €	8,00 € 8,60 €	8,00 € 8,60 €
Kadeřnické řemeslo	01.08.2014- 31.7.2015 01.08.2015- 31.07.2016	7,50 € 8,50 €	8,00 € 8,50 €	7,50 € 8,50 €
Úklid a čištění budov - vnitřní a údržbové čisticí a úklidové práce - čištění skleněných ploch a fasád	01.01.2015- 31.10.2015	8,21 € 10,63 €	9,55 € 12,65 €	9,55 € 12,65 €
Sociální péče	01.01.2015- 31.12.2015	8,65 €	9,40 €	9,40 €

Odvětví Skupina zaměstnanců / mzdová třída	od/do	Východní spolkové země	Západní spolkové země	Berlín	
		€/hod.			
Lešenařské práce	01.09.2014- 30.04.2015	10,25 €	10,25 €	10,25 €	
	01.05.2015- 31.3.2016	10,50 €	10,50 €	10,50 €	
Zemědělství, lesní hospodářství, zahradnictví (pravděpodobně)	01.01.2015- 31.12.2015	7,20 €	7,40 €	7,20 €	
	01.01.2016- 31.12.2016	7,90 €	8,00 €	7,90 €	
Agenturní zaměstnávání	01.04.2014- 31.03.2015	7,86 €	8,50 €	7,86 €	
	01.04.2015- 31.05.2016	8,20 €	8,80 €	8,20 €	
Malířská a lakýrnická řemesla - nevyučení pracovníci	01.08.2014- 30.04.2015	9,90 €	9,90 €	9,90 €	
	01.05.2015- 30.04.2016	10,00 €	10,00 €	10,00 €	
	- vyučení s výučním listem	01.08.2014- 30.04.2015	10,50 €	12,50 €	12,30 €
		01.05.2015- 30.04.2016	10,90 €	12,80 €	12,60 €
Kamenické a kameno- sochařské řemeslo	01.05.2014- 30.04.2015	11,25 €	10,66 €	11,25 €	
Bezpečnostní služby a ostraha	od 01.01.2015	nejasné	nejasné	nejasné	
Prádelní služby pro zákazníky provozující objekty	01.10.2014- 30.06.2016	8,00 €	8,50 €	8,00 €	

Odvětvové minimální mzdy mají prozatím v každém případě přednost před zákonnou minimální mzdou, a to i pokud jsou nižší než 8,50 eur. Avšak nejpozději od 1. ledna 2017 musí i tyto mzdy dosáhnout výše nejméně 8,50 eur za hodinu.

V mnoha podnicích kromě toho platí kolektivní smlouvy upravující vyšší úroveň odměňování. V tom případě mohou zaměstnanci těchto podniků požadovat vyšší odměňování v souladu s danou kolektivní smlouvou.

2. Mohu zákonnou minimální mzdu ve výši 8,50 eur za hodinu požadovat i v případě, když v Německu vykonávám pouze zaměstnání malého rozsahu anebo když si jen přivydělávám jako důchodce nebo student?

Zákonná minimální mzda platí zásadně pro všechny zaměstnance, a tudíž také pro zaměstnance vykonávající zaměstnání malého rozsahu nebo důchodce či studenty. Ovšem u zaměstnání malého rozsahu je třeba mít na zřeteli, že výše měsíční mzdy nesmí překročit 450 eur měsíčně. V případě vyššího měsíčního příjmu se musí odvádět příspěvky na sociální pojištění. Zavedení minimální mzdy ve výši 8,50 eur za hodinu má za následek, že výkon zaměstnání malého rozsahu je možný pouze v rozsahu 52 hodin měsíčně.

3. Můj zaměstnavatel je v ČR a vyslal mě na území Německa. Platí pro mě minimální mzda?

Ano. Minimální mzda platí pro všechny zaměstnance vykonávající práci na území Německa, nezávisle na tom, zdali má jejich zaměstnavatel sídlo v Německu nebo v zahraničí.

4. Mohu požadovat minimální mzdu, když nemám pracovní smlouvu, ale pracuji na základě smlouvy o dílo anebo zakázky?

Rozhodující není název smlouvy, nýbrž to, zdali ve skutečnosti vykonáváte závislou činnost. Pokud máte více objednatelů, zakázky realizujete pomocí vlastního nářadí, svou práci si přitom zásadně organizujete a plánujete sama/sám a za její výsledek nesete odpovědnost vůči svým objednatelům, pak jste osobou samostatně výdělečně činnou a musíte si svou odměnu za práci sjednat sama/sám. Minimální mzda se na Vás nevztahuje.

Naopak minimální mzda pro Vás platí, když sice pracujete na základě smlouvy formálně označované za příkazní smlouvu anebo když máte živnostenský list, ale fakticky Vaši práci organizuje objednatel a v jejím průběhu Vám uděluje pokyny, kdy, kde a jak máte pracovat. V tom případě se můžete domáhat mzdy jako zaměstnanec podáním žaloby k příslušnému pracovnímu soudu. Pokud se na Vás nevztahuje odvětvová minimální mzda, můžete požadovat přinejmenším zákonnou minimální mzdu ve výši 8,50 eur za hodinu.

5. Jsem zaměstnaná jako pomocnice v soukromé domácnosti. Platí pro mě minimální mzda?

Ano. Zákonná minimální mzda platí také pro zaměstnance v soukromých domácnostech.

6. Na koho se zákonná minimální mzda nevztahuje?

Zákonná minimální mzda v aktuální výši 8,50 eur za hodinu neplatí pro:

- osoby mladší 18 let bez ukončeného odborného vzdělání,
- dlouhodobě nezaměstnané evidované na území Německa během prvních šesti měsíců od nástupu do zaměstnání,
- určité skupiny praktikantů/stážistů.

Pro roznašeče novin bude výše mzdy postupně navýšena na úroveň zákonné minimální mzdy. V roce 2015 činí nejdříve 75 % zákonné minimální mzdy, v roce 2016 to bude 85 % zákonné minimální mzdy a od roku 2017 100 % zákonné minimální mzdy.

Uvedené výjimky se nevztahují na odvětví, v nichž platí vlastní odvětvová minimální mzda.

7. Co znamená výjimka pro dlouhodobě nezaměstnané? Vztahuje se na mě zákonná minimální mzda, pokud jsem byl v ČR delší dobu nezaměstnaný a teď bych chtěl pracovat na území Německa?

Německá legislativa definuje dlouhodobě nezaměstnané jako osoby, které byly bezprostředně před nástupem do zaměstnání po dobu nejméně 12 měsíců nezaměstnané, tj. vedené v evidenci uchazečů o zaměstnání Spolkové agentury práce SRN. Znamená to, že zaměstnavatelé mohou odměňovat mzdou nižší než 8,50 eur za hodinu po dobu prvních šesti měsíců od nástupu do zaměstnání pouze ty zaměstnance, kteří byli bezprostředně před nástupem do zaměstnání nejméně 12 měsíců nezaměstnaní ve Spolkové republice Německo. Nezaměstnaní vedení v evidenci nezaměstnaných v jiném státě mají hned od prvního dne po nástupu do zaměstnání nárok na zákonnou minimální mzdu. Totéž platí pro nezaměstnané ze zahraničí, na které se vztahuje odvětvová minimální mzda.

8. Platí pro mě zákonná minimální mzda i v případě, když v Německu pracuji pouze na sezonu, resp. na krátkou dobu, např. jako pomocník při sklizni anebo v pivnici se zahrádkou?

Ano, zákonná minimální mzda se vztahuje rovněž na tzv. sezonní pracovníky.

Pro zaměstnance v zemědělství má být ovšem brzy zavedena odvětvová minimální mzda. Pak se na ně nebude vztahovat zákonná minimální mzda, nýbrž tato sjednaná odvětvová minimální mzda, ačkoliv bude v přechodném období pod hranicí 8,50 eur za hodinu.

Nezávisle na tom se na sezonní pracovníky, kteří na území Německa nepracují déle než 70 dní (dosud 50 dní) a zároveň tuto práci vykonávají pouze příležitostně a nikoliv jako své povolání, nevztahuje povinnost odvádět v Německu příspěvky na sociální pojištění. Rozhodující je, že jako hlavní činnost vykonávají jinou práci. Proto se tato výjimka nevztahuje na osoby, které jsou ve své vlasti nezaměstnané.

9. Může mi zaměstnavatel odečíst z minimální mzdy náklady na ubytování a stravování?

To sotva. Zaměstnanec má v každém případě nárok na výplatu tzv. nezabavitelné části jeho příjmu. Její výše je rozdílná, v závislosti na počtu osob, jimž je sezonní pracovník povinen poskytovat výživné. Svobodnému a bezdětnému zaměstnanci musí být v současnosti vyplaceno jako čistá částka mzdy (tj. po srážce odvodu daně a pojistného na sociální pojištění) 1049,90 eur, u osoby s manželem/manželkou a dvěma dětmi to je 1879 eur čistého. Až když čistý příjem překročí tuto hranici, přichází v potaz započítání nákladů na stavování a ubytování. V oblasti minimální mzdy se takové případy v praxi nebudou vyskytovat téměř vůbec.

10. Chtěla/chtěl bych pracovat v Německu, ale nabízím mi pouze praxe/stáže. Mohu i přesto požadovat zákonnou minimální mzdu?

Zákonná minimální mzda platí zásadně také pro praktikanty/stážisty. Zákonná minimální mzda se ovšem nevztahuje na tzv. povinné praxe v rámci odborného vzdělávání a přípravy anebo v rámci studia a na praxe za účelem profesní orientace pro volbu povolání či doprovodné praxe během odborného vzdělávání a přípravy nebo během studia v trvání nejdéle tři měsíců. Naopak praxe po ukončeném odborném vzdělání a přípravě anebo po absolvování studia musí být hned od začátku odměňována částkou ve výši nejméně 8,50 eur za hodinu. Totéž platí pro praxe/stáže, které trvají déle než tři měsíce. Na osoby mladší 18 let se zákonná minimální mzda zásadně nevztahuje.

11. Chtěla/chtěl bych v Německu absolvovat odborné vzdělávání a přípravu. Platí pro mě minimální mzda?

Pro tzv. učební poměry sjednávané učební smlouvou minimální mzda neplatí. Odměňování učňů absolvujících odborné vzdělávání a přípravu se řídí ustanoveními § 17 spolkového zákona o odborném vzdělávání a přípravě (BBiG), podle něhož učňům náleží přiměřená odměna. Její výše se zpravidla řídí učebním řádem pro danou učňovskou profesi.

12. Platí pro mě zákonná minimální mzda i v případě, když je v mé pracovní smlouvě stanoveno odměňování nikoliv za odpracované hodiny, nýbrž za určitý odvedený výkon, jako například počet doručených balíků nebo uklizených pokojů?

Ano. Minimální mzda se vztahuje na každou odpracovanou hodinu, a to i tehdy, pokud se výše odměňování stanovuje na základě odvedeného výkonu. Tyto tzv. úkolové nebo kusové mzdy jsou přípustné pouze tehdy, pokud nejsou nižší než zákonná minimální mzda za hodinu. Znamená to, že za každou odpracovanou hodinu musíte obdržet nejméně 8,50 eur, a sice nezávisle na tom, jak rychle pracujete.

Rovněž v odvětvích s vlastními minimálními mzdami nesmí úroveň odměňování z důvodu úkolové nebo kusové mzdy klesnout pod úroveň dané odvětvové minimální mzdy. Znamená to, že uklízečka musí dostat za každou odpracovanou hodinu minimální mzdu pro úklidový personál, nezávisle na tom, jak rychle uklízí.

13. Můj zaměstnavatel vyplácí k základní mzdě navíc i příplatky za práci v noci a v prosinci také polovinu měsíční mzdy jako vánoční příspěvek. Může zaměstnavatel započítat tyto platby do minimální mzdy, anebo jsou „navíc“?

Příplatky, které zaměstnavatel platí za práci vykonávanou v mimořádnou dobu, například v noci nebo o víkendech, anebo za práci ve ztíženém pracovním prostředí či ve ztížených podmínkách, musí být zaměstnanci vyplaceny dodatečně k minimální mzdě. Totéž platí pro jednorázové platby, jako je například vánoční příspěvek.

14. Kromě své mzdy dostávám také spropitné od zákazníků. Může mi ho zaměstnavatel započítat do mzdy, kterou mi je povinen vyplatit?

Ne. Spropitné, které dostáváte od zákazníků, se nepovažuje za součást odměny za práci, kterou je zaměstnavatel povinen vyplácet zaměstnancům. Zaměstnavatel Vám musí zaplatit za každou odpracovanou hodinu nejméně 8,50 eur.

15. Co mám dělat, když mi zaměstnavatel neplatí minimální mzdu?

Zákonná minimální mzda je splatná nejpozději do konce následujícího kalendářního měsíce. Pokud zaměstnavatel do té doby mzdu nevyplatí, může zaměstnanec zákonnou minimální mzdu vymáhat žalobou podanou do tří let (od konce daného kalendářního roku) u příslušného německého pracovního soudu. Sjednání kratší lhůty je neplatné.

Toto pravidlo neplatí pro odvětvové minimální mzdy, například ve stavebnictví, sociální péči anebo v odvětví agenturního zaměstnávání. U těchto mezd musí být žaloba o vyplacení dlužné mzdy podána zpravidla do šesti měsíců.

Členové odborů mají nárok na bezplatnou právní ochranu a jejich odborový svaz za ně také podá žalobu na vyplacení dlužné mzdy.

16. Od koho mohu požadovat výplatu mzdy?

Výplatu zákonné minimální mzdy za vykonanou práci může zaměstnanec požadovat nejen od svého zaměstnavatele, ale také od objednatele zakázky a dokonce i od jeho objednatele. Zaměstnanec tudíž může zažalovat o zaplacení dlužné minimální mzdy každý podnik v rámci dodavatelského řetězce. Platí to nejen pro zákonnou minimální mzdu, ale také pro minimální mzdy platné v jednotlivých odvětvích.

17. Kdo kontroluje, jestli zaměstnavatel opravdu vyplácí zaměstnancům zákonnou minimální mzdu?

Orgánem příslušným pro provádění kontrol je zvláštní útvar německé celní správy s názvem „Finanční kontrola práce načerno“ (německy: „Finanzkontrolle Schwarzarbeit“, FKS). Pokud tento útvar (FKS) při kontrole zjistí, že není vyplácena minimální mzda, hrozí dotyčnému zaměstnavateli postih ve formě pokuty až do výše 500 000 eur. Pro usnadnění kontrol jsou zahraniční zaměstnavatelé povinni nahlásit své zaměstnance celní správě. Navíc jsou zaměstnavatelé v určitých odvětvích, jako např. ve stavebnictví, dopravě, anebo v případech zaměstnání malého rozsahu povinni vést evidenci denní odpracované doby svých zaměstnanců.

18. Dojde někdy také ke změně výše minimální mzdy?

Výši minimální mzdy má přizpůsobovat tzv. komise pro stanovení minimální mzdy vždy jednou za dva roky na základě vývoje úrovně mezd sjednaných kolektivními smlouvami. Se zvýšením minimální mzdy lze tudíž poprvé počítat v roce 2017.

19. Kde se mohou informovat o minimální mzdě?

Existuje několik německých internetových stránek poskytujících informace o zákonné minimální mzdě, jako např.:

www.mindestlohn.de

www.der-mindestlohn-kommt.de

Horká linka Německé konfederace odborových svazů DGB od 2. 1. 2015 do 31. 3. 2015: + 49 391 40 88 003

Kromě toho existuje horká linka zřízená Spolkovým ministerstvem práce SRN **+49 30 60 28 00 28**, na kterou může zavolat kterýkoliv zaměstnanec, pokud má dotazy týkající se minimální mzdy. Tato infolinka je však k dispozici pouze v němčině.

Internetové stránky, resp. kontakty:

EURES-TriRegio:

www.eures-triregio.eu

EURES Bavorsko-Čechy:

www.eures-by-cz.eu

Projekt DGB „Faire Mobilität“

(„Mobilita za spravedlivých podmínek“):

www.faire-mobilitaet.de

Meziregionální odborová rada Labe-Nisa:

www.meror-labe-nisa.org

Meziregionální odborová rada Viadrina:

www.igr-viadrina.org

Pro všechny, kteří potřebují poradit, platí: Kdo je členem některého z odborových svazů sdružených v konfederaci DGB, může využít nabídku bezplatného poradenství v nejbližší regionální kanceláři. A kdo ještě není členem, měl by se jím rychle stát: Prosazujeme svá práva společně!

Další informace najdete na adrese
nebo

www.dgb.de

www.mindestlohn.de